

Oponentský posudek diplomové práce

Jméno diplomanta: Ondřej Přečh

Téma a rozsah práce: Právní režim Antarktidy, zejména ochrana životního prostředí a postavení České republiky (63 s., 78 s. včetně příloh)

Datum odevzdání práce: květen 2015

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomant se ve své práci zabývá tématem, které se zdá být poněkud vzdálené každodenní realitě života v České republice a i přesto v názvu výslovně zmiňuje postavení České republiky v souvislosti s právním režimem Antarktidy a ochranou životního prostředí. Téma ale není aktuální pouze z hlediska zajištění závazků vyplývajících z vázanosti České republiky antarktickým smluvním systémem. Není asi ani nutno připomínat, že se téma nestalo pro Českou republiku aktuálnějším pouze v důsledku zvýšení zájmu o Antarktidu jako o zajímavou turistickou destinaci. Důležité bylo sledovat vývoj ve smluvní oblasti zejména kvůli aktivitám českých polárních badatelů v dané oblasti a asi není ani nutno připomínat, že Masarykova univerzita zřídila na Rossově ostrově polární základnu. I kdyby snad nebylo důležité seznamovat se se smluvními závazky v dané oblasti pro tento specifický důvod, je téma velmi zajímavé z hlediska mezinárodněprávní úpravy režimu oblastí, které jsou považovány za specifické již tím, že se mezinárodní společenství dokázalo dohodnout na mírovém užívání s akcentem na ochranu životního prostředí, demilitarizaci atd. Rozhodně by bylo možno analyzovat, nakolik je zavedený režim úspěšný, jak funguje, do jaké míry se daří naplňovat aktuální mezinárodněprávní závazky a nakonec jaký bude jeho osud, mimo jiné i z hlediska uplatňovaných nároků na polární sektory. Pouze důkladná analýza stávající mezinárodněprávní úpravy může odhalit, jaká je pozice jednotlivých aktérů a jaká potenciální nebezpečí hrozí.

Diplomová práce rozdělena do třinácti kapitol (včetně úvodu a závěru a diplomant se snaží postihnout problematiku v celé její šíři bez toho, že by se zaměřil detailněji na některou ze zpracovávaných oblastí. To bohužel vede k určité popisnosti, na druhou stranu to představuje problematiku přehledně a srozumitelně a svým způsobem i zajímavě, zejména pro čtenáře, který by toužil získat přehlednou úvodní informaci o tom, jak antarktický smluvní systém

funguje a jakým způsobem je nutno vnitrostátně implementovat mezinárodní závazky v dané oblasti mezinárodního práva. Způsob zpracování se odráží i v závěru práce. Autor se v práci snažil shrnout relativně nekonfliktní fungování antarktického systému, jeho vznik a rozvoj prostřednictvím systému “Antarctic Treaty Consultative Meetings” a vzájemný vztah jednotlivých smluvních instrumentů. Při zpracování kladl větší důraz na popis a analýzu smluvních dokumentů zabývajících se ochranou životního prostředí a procesu posuzování dopadu aktivit v Antarktidě na životní prostředí.

2. Náročnost tématu:

Zpracování práce vyžadovalo analýzu platné mezinárodněprávní úpravy. Náročnost tématu vyplývá do značné míry ze způsobu, jakým je uchopeno a zpracováno, předkladatel práce se musel seznámit s relevantní mezinárodní smluvní úpravou, příliš se nemusel zabývat judikaturou, ale i přesto musel stávající úpravu posuzovat se znalostí základních pojmů mezinárodního práva. Traktovanou materii analyzoval a syntetizoval ve srozumitelném závěru.

3. Hodnocení práce:

Předložená práce je systematicky členěna, autor se drží zvolené struktury, jazykový styl a formální úroveň jsou na slušné úrovni, která zcela odpovídá požadavkům kladeným na obdobný typ prací. Při zpracování vycházel diplomant z relevantních primárních a sekundárních zdrojů, které standardně cituje. Drobným nedostatkem je, že při zpracování práce se téměř výlučně zaměřuje na domácí odbornou literaturu a do jisté míry absentuje práce se zahraničními sekundárními prameny. I přes jistou popisnost je na práci resp. na stylu zpracování patrné zaujetí, s nímž byla diplomová práce napsána.

4. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Jak je uvedeno již výše, práce je po formální i obsahové stránce zpracována slušně. Žádné zvláštní připomínky k ní nelze mít, s ohledem na doporučený rozsah diplomových prací postihuje to, co mohlo být rozumně od diplomata očekáváno.

Rád bych diplomantovi položil několik otázek. Jednou z nich by bylo vyjasnit, jaký rozdíl je mezi režimem „*terra nullius*“, „*res comunis omnium*“ a „common heritage of mankind“. Druhou otázkou je, zda lze z mlčky učiněného prodloužení Washingtonské smlouvy vyvozovat, že může dojít ke změně režimu Antarktidy v tom smyslu, že původní územní nároky budou nahrazeny režimem, podle kterého je celý kontinent společným dědictvím všeho lidstva.

5. Doporučení:

Závěrem bych rád uvedl, že celkově práci hodnotím kladně, doporučuji ji proto k ústní obhajobě.

V Praze dne 22. května 2015

Vladimír Balaš